

Polku KYLÄÄN

Hämeen Kylät

LEADER

Linnaseutu

maaseuturahasto

Polku kylään 1.1.2023-31.12.2024

Hanke edistää Hämeenlinnan seudulla maaseudun väestökehitystä madaltamalla maallemuuton kynnystä.

Hankkeessa luodaan työkaluja kyläasumisen edistämiseksi käytettäväksi kylän ja kunnan yhteistyössä.

Maalle muuton helpottamiseksi on käynnistetty toimia ja erilaisia **kokeiluja**. Onnistuneet kokeilut havainnollistetaan toimintamalleiksi laajempaan käyttöön.

Kohdekylinä toimivat

Alvettulan seutu Hämeenlinnasta, Tyrvännönniemi Hattulasta ja Vähikkälä Janakkalasta.

Kyläkummi on vapaaehtoinen, joka kertoo muuttoa harkitsevalle kylästään tai asuinalueestaan.

Kyläkummi auttaa uutta asukasta tai mökkiläistä kotiutumaan kylälle.

Jokainen kyläkummi saa muokata toiminnastaan omannäköistään.

25 KYLÄKUMMIA 17 KYLÄLLÄ

tilanne 29.10.2024

Löydät kyläkummien yhteystiedot
ja kyläkummiesitteitä
hameenkylat.fi/kylakummit/

Kyläkummit kuntien nettisivuilla asumisen
markkinoinnissa

Janakkala <https://www.janakkala.fi/kunta-ja-paatoksenteko/osallistu/kylakummitoiminta/>

Hattula <https://hattula.fi/palvelut/asuminen-ja-ymparisto/asuminen/vapaat-tontit/>

Hämeenlinna

<https://www.hameenlinna.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen/asumaan/vireat-pitajat/kylakummitoiminta/>

KYLÄKUMMIEN TOIMINTAPERIAATTEET

Hämeenlinnan seudulla ja Kanta-Hämeessä

Toteutus yhdessä kunnan, vapaaehtoisten kyläkummien sekä kyläyhdistysten ja vastaavasti toimivien yhdistysten kanssa.

1. **KYLÄKUMMIEN TOIMINTAPERIAATTEET** on sovittu yhteisesti
<https://www.hameenkylat.fi/wp-content/uploads/2024/10/Kylakummit-toimintaperiaatteet-Polku-kylaan-29.10.2024.pdf>
2. **AVOIN, JATKUVA HAKU KYLÄKUMMIKSI**
Ota yhteyttä Hämeen Kylät /Elina
TAI kuntayhteyshenkilöt
3. **VIESTINTÄÄ KYLÄKUMMITOIMINNASTA** säännöllisesti kaikkien toimesta
4. **KYLÄKUMMIVERKOSTO** ideoita, vertaistukea ja virkistäytymistä

Hyödyt kyläkummitoiminnasta kunnalle ja kylälle

- Kyläkummitoiminta kertoo siitä, että haluamme kuntaamme ja kyliimme uusia asukkaita → selkeä imagollinen tekijä
- Sopivaa vapaaehtoistoimintaan henkilöille, jotka arvostavat kotiseutuaan ja haluavat kertoa siitä muille
- Käytännöllistä yhteistyötä kunnan ja kylien välille sekä myös kylien kesken.
- Uuden asukkaan on helpompi kotiutua ja juurtua kylään. Myös madaltaa kynnystä osallistua paikalliseen toimintaa kuten kyläyhdistyksen tilaisuuksiin.
- Tukee yrittäjyyttä jakamalla tietoa alueen palveluista ja tuottajista

Alvettula

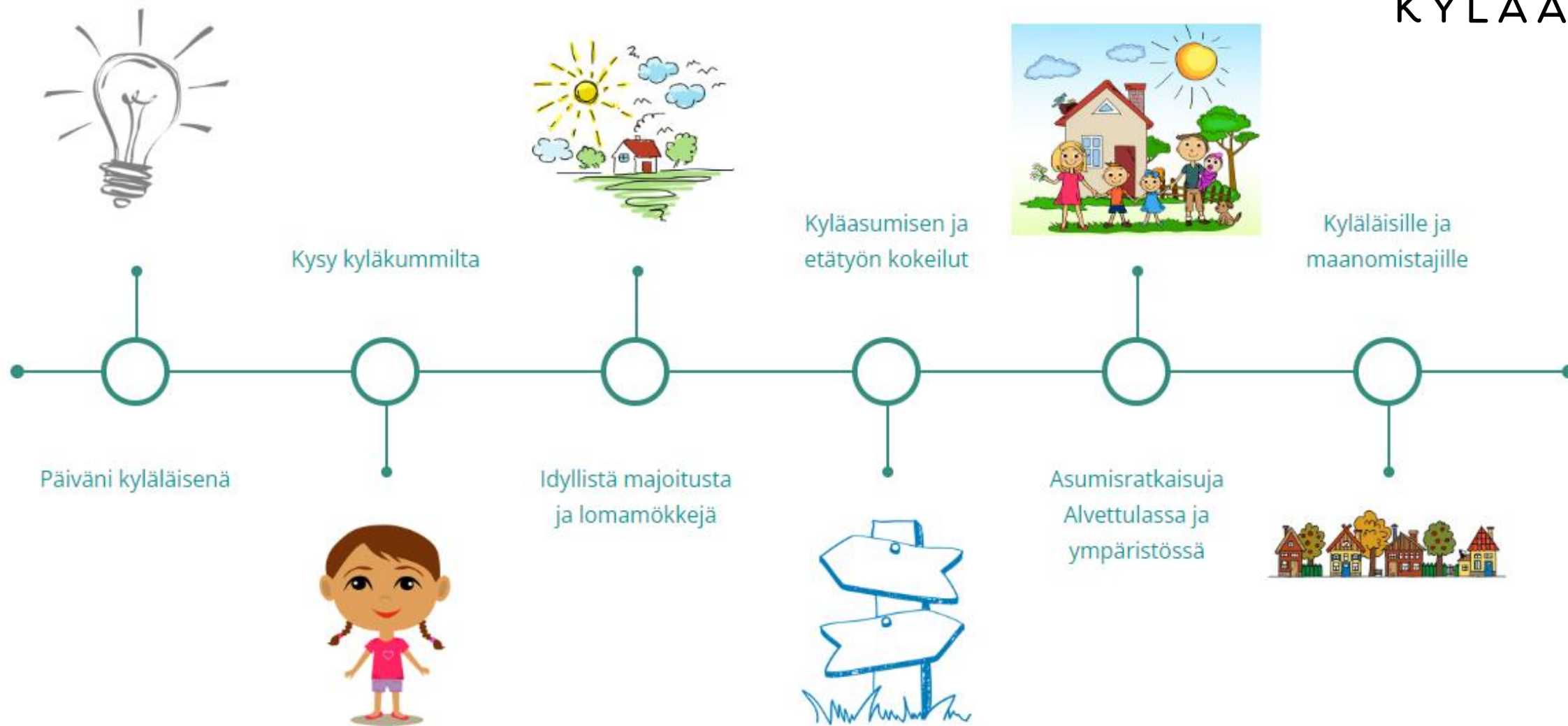
KYLÄÄN TOIMINTAMALLI KYLILLE

maallemuuton edistämiseksi

Asumaan

Näin toimitaan nyt Alvettulassa

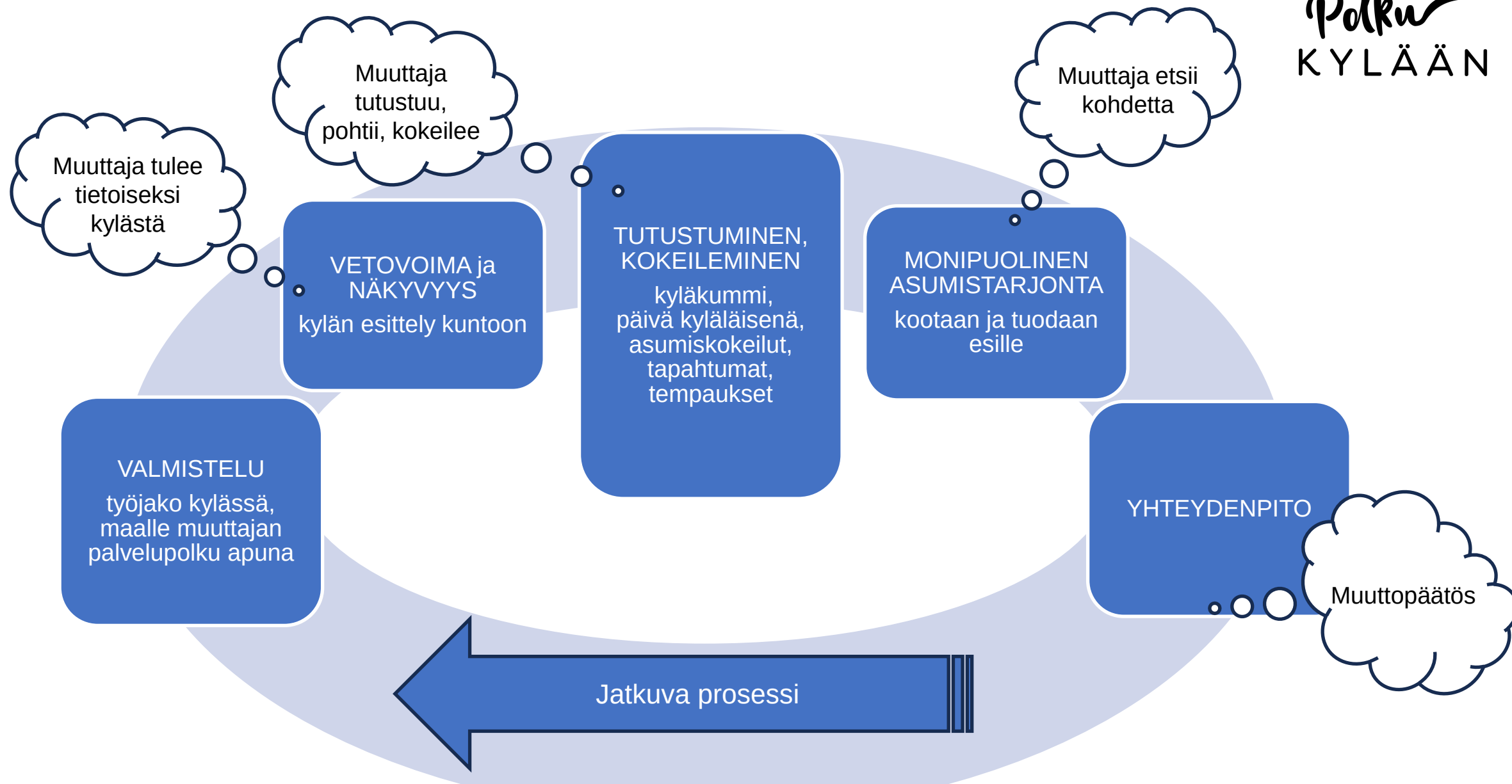

Keitä tarvitaan mukaan?

- Kyläyhteisö – missä roolissa toimii?
- Kylän asumisen työryhmä kootaan ja sovitaan vastuualueet
- Kyläkummi
- Kiinteistöjen omistajat ja kiinteistövälittäjät
- Koulu / paikalliset palvelut /yrittäjät
- Kaupunki / kunta
- Ja lisäpotkua AMK-yhteistyöstä

KYLÄN TOIMET

VALMISTELUSSA APUNA

Maallemuuttajan *Polku* kylään
työpohjaa voi hyödyntää kylän
toimien tunnistamisessa

ENNEN MUUTTOA

TYRVÄNNÖNNIEMI - Hattula
Maallemuuttajan polku kylään

TUTUSTUMINEN & POHDINTA

- Elinvoimainen kylä, jossa on Lepaan viinitila, kartano, golf, multi- ja frisbeegolf, kampus, Petäys Resort
- Toimiva, hyvä kyläkoulu ja päiväkotit, lapsille hyvä paikka kasvaa
- Lyhyt matka ja hyväkuntoinen maantie, bussivuoroja päivisin, junat pysähty Parolassa, Tiirion palvelut.
- Tilaa, rauhaa, ei melua, luontoon kotiovelta
- Harrastukset: Hevoset, talleja ja -harrastajia I Golf I Autoharrastus I Metsästys I
- Vanajavesi lyhyt matka veneilemään, kalastamaan
- Hyvät puutteen liikunnalle

TIETOISEKSI KYLÄSTÄ

- Ihminen: kaverit, sukulaiset
- Paikka/Paikallinen palvelu: Viinitila, marjattila, PetäysResort,
- Tapahtuma: Lepaan markkinat
- Harrastus: Hevoset, Vanajavesi, Golf, Frisbee-

KOHTEEN ETSINTÄ

- Oikotietä /etuovesta kiinteistövalittajan kautta
- Kaverin, sukulaisen kautta
- FB Hattulalaisten kuulumisia - "Kirjoitin ryhmään etsiväni taloa vuokrattavaksi. Sain useita vastauksia kiinteistöjen omistajilta, jotka eivät halunneet luovuttaa kohteitaan julkisesti esille."

MISSÄ TIETO TYRVÄNNÖNNIEMESTÄ PITÄISI OLLA? ->Kunnan nettisivuille kylät

KOHTEEN LÖYTYMINEN

ASUMISEN VAIHTOEHDOT

- Osto
- Vuokraus
- Rakentaminen
- Vapaa-ajan asunon muuttaminen vakituiseksi
- Osa-aika asuminen, asumiskokeilu, loma

MUUTTOPÄÄTÖS
Mikä varmisti päätöksen?

"Löytyi juuri minulle sopiva talo ihanaalta paikalta. Rahoitus järjestyi pankin kanssa sujuvasti."

Työpaikka
Koulu ja päiväkotit

"Maalle muutto oli elämäntapavalinta."

"Kavereiden tarinat antoivat positiivisen kuvan kylästä"

Polku KYLÄÄN

KOTIUTUMINEN & JUURTUMINEN

TYRVÄNNÖNNIEMI - Hattula
Maallemuuttajan polku kylään

"Hieno ympäristö kaikkina vuodenaikoina"

ARJEN TASAANTUMINEN

- Palvelut
- Työssäkäynti
- Kulkeminen
- Harrastukset, vapaa-aika
- Kontaktit
- Naapuriapu

TIEDON KULKU

- FB kuntalaisten kuulumiset, FB Tyrvännön kärjen puskaradio
- Kylälehden Suola jako koko Tyrvännöllä
- Koulun ja lasten kautta
- Ilmoitustaulut
- Palvelutytykset
- FB ei tavoita kaikkia

Tyrvännönniemen palvelulista nettii KOKOAVA TIEDOTUSKANAVA

KYLÄELÄMÄ - OSAKSI KYLÄYHTEISÖÄ

- Vireä ja auttavainen kyläyhteisö, naapurit
- Koulun vanhempainyhdistys, MLL, Lepaan esteetön kyläläto, ja -laavu, kylätalolla lasten & nuorten oikari
- Kyläyhdistys, Tyrväntö Seura
- Lepaan hontsäsäily
- Kylätalon kuntosalit, lentopallo, sulkapallo, toiminnan kautta talo tutuksi
- Viinitalon teemalliset, myyjäiset
- Lepaan kartano
- Lepaan laivalaituri, nuoret itäisin uimassa

Onko vielä muuta, joka ei näy tässä?

ARJEN KUNTOONI

- Koulu, varhaiskasvatus, terveyspalvelut
- Kauppalpalvelut
- Työnteko, työssäkäynti
- Kulkeminen, kylätaksi
- Vapaa-aika, harrastukset
- Ilmapäiri, turvallisuudentunne, tervetullut olo

Mistä tietoa? KYLÄKUMMIT

- Naapuri -Tiehoitokunnan pj
- Kohteen viinitila
- Lepaan viinitila
- FB Hattulalaisten kuulumisia

KOKOAVA tiedotuskanava

"Naapuriapu toimii, kun vaan saa ensin yhteyden." - kysy kyläkummilta!

OSA-AIKA ASUMINEN - ASUMISKOKEILU - LOMA

- Tyrvännönniemen majoitusvaihtoehdot, linkit
- Päivät kyläläisenä- tuoteita myy Lepaan kampuksen asumispotentiaali**

VUOKRAUS

tai käyttöoikeuden luovutus/ <https://talomaala.fi>

Miten lisää tarjontaa?

RAKENTAMINEN

- Tontti Lepaan kaava-alueelta
- Rakennuspaikka yksityiseltä
- Luvat ja neuvontaa kunnasta

Miten lisää tarjontaa?

KIINTEISTÖ

- Rakentamiseen ja kiinteistön huoltoon liittyvät palvelut
- Tieyhteys, tienhoito, auraus
- Juomavesi, jätevesi
- Polttopuut
- Nettiyhteys
- Palvelulistaus

REMONTointi

- Mikä vaatii lupaa?
- Tyrvännönniemen palvelulistaus

OSTO

- Kiinteistövalittajalta
- Yksityiseltä

Miten lisää tarjontaa?

"Mukava yllätys, että lähellä olikin monenlaista palvelua... Viinitila toimii elintarvikeliikkeenä ja etätoista käyn siellä lounaalla."

"Arjen tekemiset vie yllättävästi aikaa, remontti, lämmittäminen, lumityöt, pihapuuhat"

ASUMISKOKEILUT

asumiskokeilijat asuvat idyllisessä ja yhteisöllisessä hämäläisessä **kylässä noin viikon verran maksutta. Kylän vapaaehtoiset räätälöivät heille ohjelman ja esittelevät kylän asumismahdollisuuksia.** Maallemuuttoa harkitsevat asumiskokeilijat saavat käytännössä kokea, millaista on elää ja asua kylässä.

Kiinnostuksensa mukaan asumiskokeilijat pääsevät tutustumaan lähipalveluihin, kyläkouluun, harrastusmahdollisuuksiin, ympäröivään luontoon ja kyläläisiin.

Hämeen kylät ry:n Polku kylään –hankkeessa toteutettiin vuosina 2023-2024 viisi asumiskokeilua kolmella kylällä yhdessä Alvettulan, Lepaa-Tyrvännönniemen ja Vähikkälän kyläaktiivien kanssa. Hämeenlinnan kaupunki, Hattulan ja Janakkalan kunnat olivat taustatukena. Polku kylään –hankkeen rahoitus tuli Leader-Linnaseudulta EU:n maaseutuohjelmasta.

Polku kylään –asumiskokeilut:
Alvettula Hämeenlinna 1.-8.9.2023 ja 22.-28.5.2024
Vähikkälä Janakkala 18.-23.5.2024 ja ylimääräinen kesäkuussa
Lepaa - Tyrvännönniemi Hattula 25.-29.8.2024

Asumiskokeilujen vaikutuksia

- Erinomainen keino tarjota käytännössä mahdollisuus asua ja arvioida, millaista olisi oma elämä maalla, kylässä jota ei entuudestaan tunne.
- Kokeilijoiden ymmärrys ja suhde maaseutuun syveni. Kertovat kokemuksestaan eteenpäin.
- Kylätoiminnan ja kunnan yhteistyöhön käytännöllinen toimintamalli. Prosessissa syntyy ideoita asumistarjonnan vahvistamiseksi.
- Kyläaktiivien tietämys omasta kylästä syveni, yhdessä tekeminen vahvistui ja siihen saatiin uusia keinoja, osaaminen lisääntyi, uusia vapaa-ehtoisia.
- Aktivoi asumis- ja tonttitarjontaa sekä uusia asumisratkaisuja.
- Positiivista näkyvyyttä maaseudulle, maalle muutolle, kylälle, kylätoiminnalle, kunnalle ja Hämeelle.
- Kylän, kyläkoulun ja alueen arvostus nousee.

ASUMISKOKEILIJAT

Maallemuutosta haaveilevat,
joilla ei ole kylälle entuudestaan
vahvaa suhdetta

TOTEUTTAJAT

Kyläaktiivit

Asumiskokeilukodin omistaja

Kunta

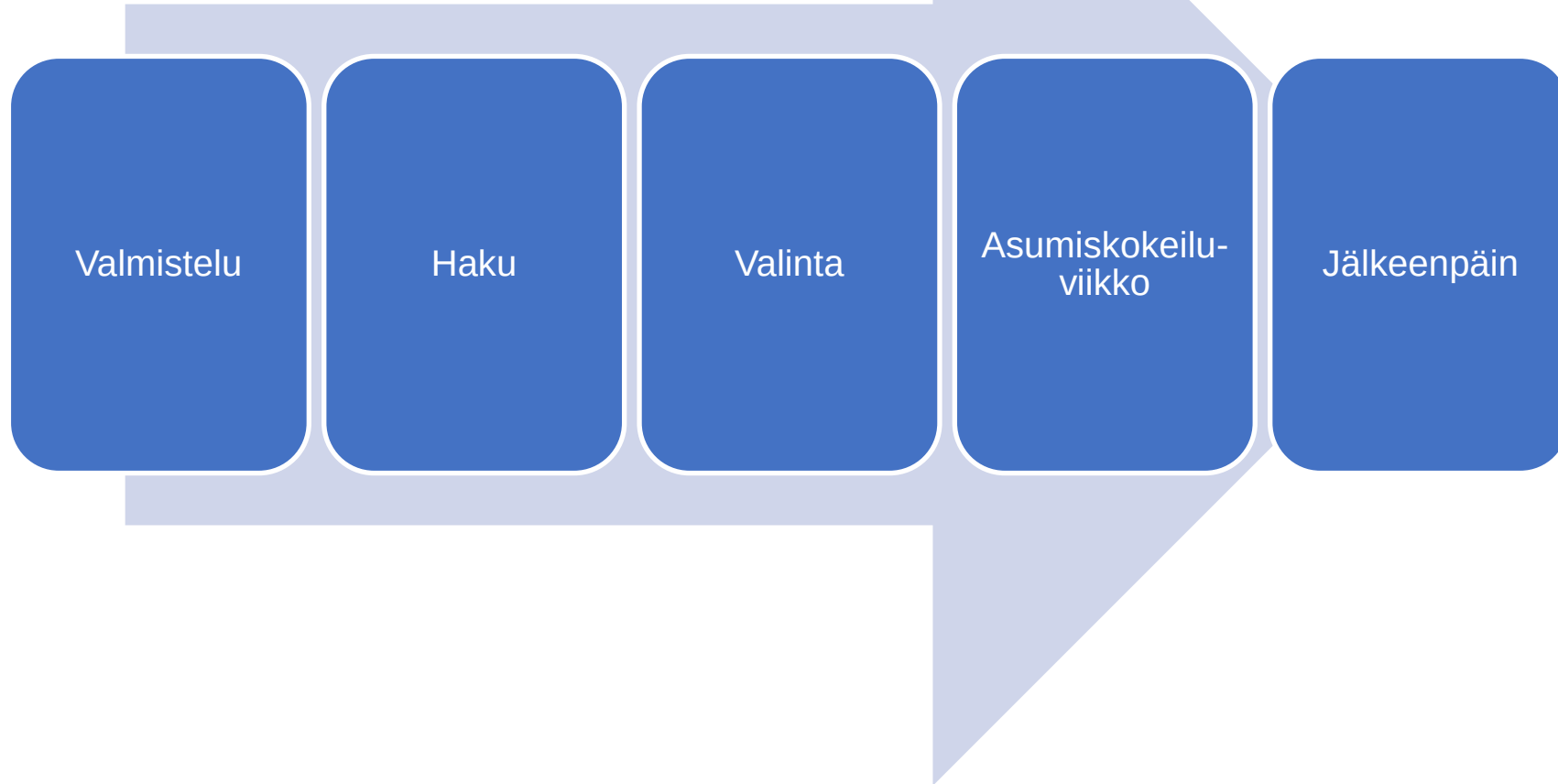
Hämeen Kylät ry/Polku kylään –hanke

TALOUS

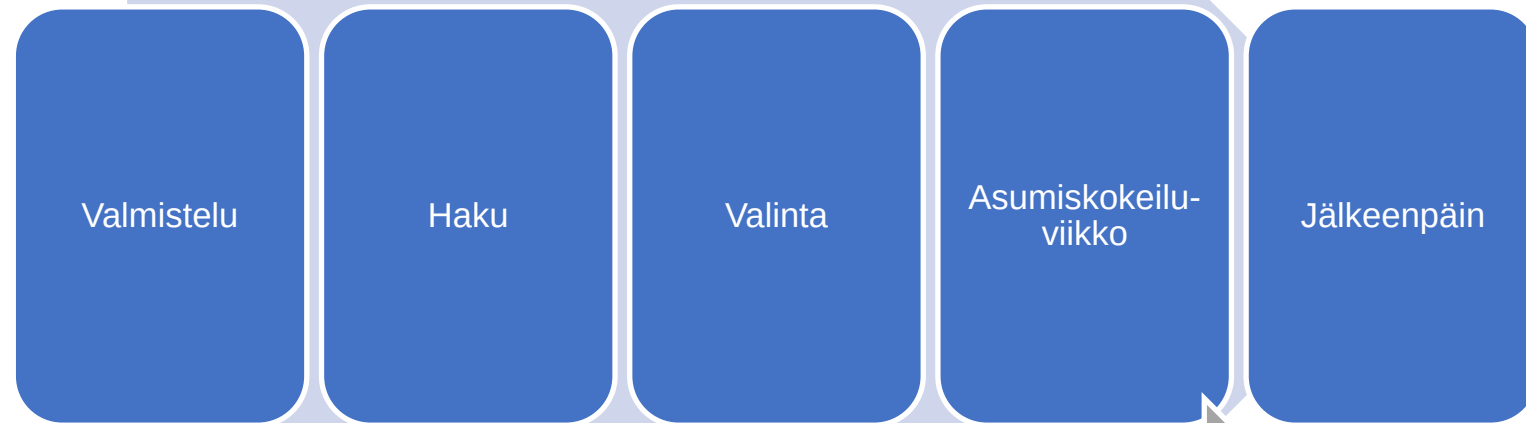
- Viikon vuokra
asumiskokeilijoiden kodista
300 e/kokeilu
- Somemainokset alle 150 e
/kokeilu
- Makkarat, kahvitarjoilut
- Koordinointi ja kehittäminen
Polku kylään –hanke

Asumiskokeilun toteutus

1/2

Asumiskokeilun toteutus 2/2

Yhteistyö

Viestintä & media

Asumis- ja tonttitarionta

Ohjelma

Asumis- ja tonttitarjonta kokoon ja esille

- Voi mielellään koota ja esimerkiksi linkittää kylän nettisivuille
- Kannustimme yksityisiä maanomistajia kiinteistöjen myyntiin tai vuokraamaan asuntoja, mahdollistamaan uusia asumisratkaisuja.
- **Vähäinen asumistarjonta alueella ei ole este asumiskokeilun toteuttamiselle.** Kun kokeiluun tuli paljon hakemuksia, on se peruste esimerkiksi kunnalle edistää kylän asumismahdollisuuksia.
- Asumiskokeilu on hyvä syy luottoihmisen kysyä omistajilta, voisivatko harkita myyntiä tai vuokraamista. Kyläyhdistykselle epävirallinen tieto.
- Uudenlaiset asumisratkaisut mietintään!

Asumis- ja tonttitarjonta

Sopivien asuntojen puute torppaa monen maallemuuttohaaveet

HARRI NURMINEN

Alvettulan kylässä Hämeenlinnan Hauholla järjestettiin syyskuun alussa asumiskokeiluviikko. Se kiinnosti sekä maallemuuttoa pohtivia lapsiperheitä että sinkkuja.

EIJA VALLINHEIMO

HÄMEENLINNA

Kiinnostus maalle muuttamista kohtaan heräsi korona-aikana etätyön lisääntymisen myötä. Silti varsinaisia muuttopäätöksiä on tehty melko harva.

Maallemuuttoa haaveileva törmäsi yhä moniin käytännön esteisiin. Hämeenlinnan seudulla Polku kylään -hankkeessa halutaan madaltaa maallemuuton kynnyksiä.

Tänkeeseen liittyen Alvettulan kyläyhdistys järjesti syyskuun ensimmäisellä viikolla kahdelle perheelle mahdollisuuden osallistua viikon mittaiseen asumiskokeiluun kylällä.

Asumiskokeiluun saatiin peräti 54 hakemusta. Kiinnostuneiden määrä ylitti meidät iloisesti. Yllättävää oli sekin, että vaikka hakemuksista lähes puolet oli lapsiperheitä, niin hakijoista peräti kolmasosa oli äitejä lapsiansa kanssa", kertoo kyläsiames Elna Lepänen.

Myös lemmikkieläimiä -li kolmasosalla hakijoista. "Hakijoissa oli myös paljon sinkkunaista, vaikka maali kunnat monesti keskitty

Mikael Paahio (vas.) ja Onni Närhi ovat valmiita muuttamaan Alvettulaan, jos saavat jatkossakin leikkiä sinisellä kaivinkoneella. Taustalla kokeilukodin rappusilla istuvaa Heidi Lehtimäkeä houkuttelee maaseudulle elämisen turvallisuus.

"Hyvän sijainnin ja kyläkoulun takia olen ollut kiinnostunut juuri Alvettulasta."

ANNE NÄRHI

kiijoista Alvettula ja tuntuudestaan vi- juttaneet utancita, at joku su- ai muu kon-

takti kylään. Tarvetta tällaiselle toiminnalle siis on", Leppänen sanoo.

Onni ja Toivo Närhi pääsivät äitinsä Anne Närhen mukana kokeilemaan, millaista olisi asua Alvettulan kylässä. Poikien nimet ovat osuvat, sillä uudet asukkaat olisivat myös monen hiipuvan maaseututalijan onni ja toivo.

Anne Närhi kertoo etäineensä kotia maalta jo pidempään. Alvettulan sijainti on yksi kylän suurimmista vetovoimatekijöistä, sillä tarvittaessa Alvettulasta on mahdollista käydä Tampereella töissä.

Kyläyhdistysaktiivi Irja Pohjola on koonnut listan Alvettulassa myynnissä olevista taloista ja tonteista. Kesän kartoituksen jälkeen koossa on kylän alueelta kyn-

Monella maallemuuton esteenä on edelleen työ, sille-etiöiden lisääntymisestä huolimatta monella toimistolla pitää käydä useamman kerran viikossa.

"Hyvän sijainnin ja kyläkoulun takia olen ollut kiinnostunut juuri Alvettulasta. Alvettulan kyläkoulua parhailleen uhkaava lakkauttaminen kylä mieltityä, sillä kyläkoulu on välttämättä iso plussa", Närhi toteaa.

Heidi Lehtimäki on toinen asukaskeiluun osallistunut. Hänen tyttärensä Jade Paahio pääsi viikoksi kokeilemaan myös sitä, millaista olisi käydä kyläkoulua.

"Tosi kivaa on ollut", Jade Paahio kiteyttää ja kertoo, että parasta koulussa on se, että kaikki ovat pienessä koulussa kavereita keskenään.

Maallemuuton yksi suurimmista kompastuskoivista näin Alvettulassa kuin muuallakin lähiseuduilla on se, että kylän asuntotarjonta ei aina vastaa kysyntää.

Kyläyhdistysaktiivi Irja Pohjola on koonnut listan Alvettulassa myynnissä olevista taloista ja tonteista.

Kesän kartoituksen jälkeen koossa on kylän alueelta kyn-

menkunta kotia, jotka ovat joko myynnissä tai vuokratavissa. "Olemme luoneet hankkeessa polkua, jossa lyhytaikaisesta kokeilusta voisi siirtyä vuokra-asumiseen ja lopulta oman talon tai tontin ostamiseen", kertoo Päivi Kallioikoski, jonka pihapiirissä sijaitsevassa Bobackin pihatuvassa perheet ovat asustaneet.

"Myös tällainen yhteisöllinen asuminen esimerkiksi samassa pihapiirissä voisi olla monille hyvä ratkaisu, jos sopivia tiloja on käytettävissä", Kallioikoski pohtii.

Tulokset - media ja somemainokset

Polku kylään hankkeen medianäkyvyys: yli 30 juttua painottui asumiskokeiluihin

- Hämeen Sanomat ja paikallislehdet
- Kuntien ajankohtaista jutut
- YLE Hämeenlinna & alueTV
- Maaseudun tulevaisuus & KesäKantri
- MTV Viiden jälkeen & Huomenta Suomi
- Iltalehti asumisteema
- Seura-lehti

<https://seura.fi/ilmiot/reportaasit/muutto-maalle-kaupunkilaiset-kokeilivat-asumista-hattulan-lepaalla/>

Kohdennetut mainokset
asumiskokeilusta
huhtikuu 2024

Facebook 80 e / 3 vkoa

Linkin klikkauksia 683, à 0,12 e

Kattavuus 15 764

Sitoutumiset 1247

Reaktiot 87

Tallennukset 13

Instagram 50 e / 3 vkoa

500 klikkausta, à 0,10 e

Kattavuus 9322

Sitoutumiset 597

Kommentit 1

Tallennukset 20

Kaupunki- / kuntayhteistyöhön tarvitaan:

***Hankkeen tavoite:** Rakentaa maallemuuton edistämiseen yhteistyömuotoja ja toimintamalleja kylän ja kaupungin yhteistyöhön!*

Mitä voisimme ehdottaa kaupungille / kunnalle?

- Vaikuttamista – se ei riitä, tarvitaan käytännön toimia
- Yhdessä tekemistä käytännössä
- Monipuolista asumistarjonta

KETKÄ HALUAVAT MUUTTAA MAALLE?

Polku kylään -asumiskokeilut 2024

Yhteenvetoa asumiskokeiluhauista

Tiedot koskevat 2024 tulleita hakemuksia.

Kevään hakuun (Alvettula ja Vähikkälä) tuli **100** hakemusta.

Tyrvännönniemen asumiskokeilun haku päättyi 31.7.2024, hakemuksia **98**.

Alvettulan asumiskokeiluun 2023 hakemuksia saatiin **54**.

Asumiskokeiluun 100 hakemuksesta tulijoita 233, joista

(24.4.2024)

Tulijoista lapsia kolmasosa.

17 % alle kouluikäisiä lapsia (39 pikkulasta)

11 % alakouluikäisiä lapsia (26 kyläkouluikäistä)

7 % yli 12-vuotiaita lapsia (7 teiniä)

Hakijaperheiden koko vaihteli yhdestä seitsemään henkilöön.

50 % Hakemuksista lapsiperheitä oli puolet.

19 % äiti-lapsi perheitä

14 % ulkomaalaistaustaisia tai monikulttuurisia perheitä

48 % pääkaupunkiseudulta

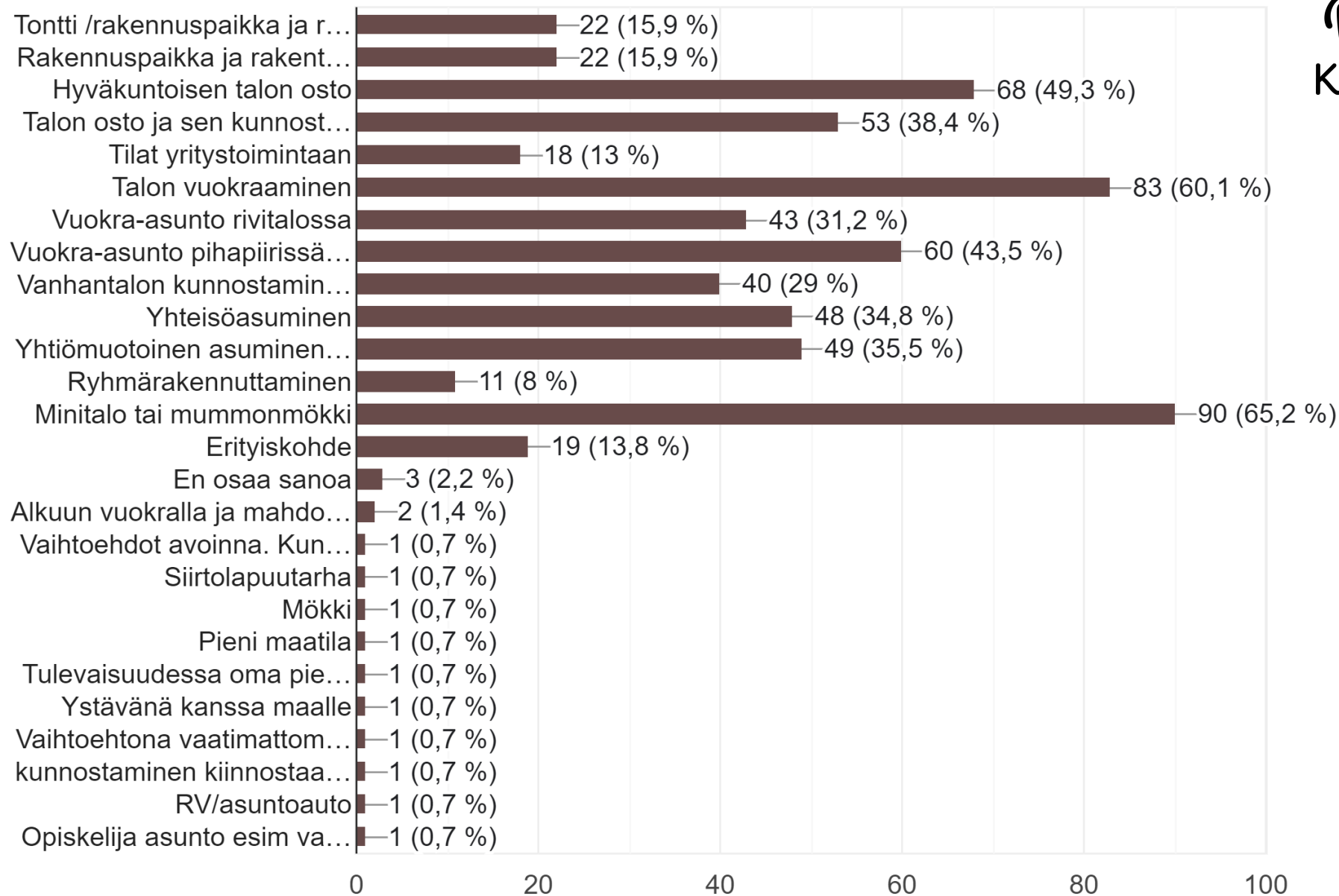
38 % muualta Suomesta, näistä eniten Tampereen suunnalta

13 % Kanta-Hämeestä (Hämeenlinnasta ja Riihimäeltä)

1 % Suomen ulkopuolelta

Mitkä seuraavista maalla asumisen vaihtoehtoista voisi kiinnostaa?

138 vastausta

Lisätietoa

- <https://www.hameenkylat.fi/hankkeet/polku-kylaan/>
- <https://www.hameenkylat.fi/asumiskokeilu/>
- Alvettulaan asumaan –sivu <https://www.alvettula.fi/asumaan>
- Lepaa Tyrvännönniemi –sivu <https://hattula.fi/palvelut/kuntalaisyhteistyö/kylat/lepaa-ja-tyrvannonniemi/>
- Vähikkälän Väljämä ry –kyläsivu <https://vahikkalanvaljama.blogspot.com/>
- Kyläkummit ja kyläkummiesitteet <https://www.hameenkylat.fi/kylakummit/>
- Kyläkummiesite Tyrvännönniemi <https://www.hameenkylat.fi/wp-content/uploads/2024/08/Lepaa-Tyrvannonniemi-PolkuKylaan-kylakummi-.pdf>
- Päiväni kyläläisenä ohjelma <https://www.hameenkylat.fi/wp-content/uploads/2023/12/Talvi-Alvettula-flyer.pdf>
- Kohdekartta kylän asumistarjonnasta <https://www.alvettula.fi/images/Alvettula-kartta-linkkeineen.pdf>

Kiitos!

Elina Leppänen
Hämeen Kylät ry
kylaasiamies@hameenkylat.fi
0400 944 868

